

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11Pu/5/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116223577
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2017:2116223577.6

Uznesenie

Okresný súd Trnava v právnej veci vyslovenia prípustnosti prevzatia v zdravotníckom zariadení S. M., A. A. XX, M., zastúpené: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 865 281, Hlavná 31, Trnava, umiestnenej: Y. X. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. F. XX/X, Q., zastúpená opatrovníčkou: Y. V., L. I. L. M., za účasti Okresnej prokuratúry M., o návrhu zo dňa 14.02.2017 K.. J. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. 7, Q., zastúpený: Mgr. Jana Sadloňová, advokátka, Hlavná 14, Prešov, takto

rozhodol:

Návrh K.. J. V. zo dňa XX.XX.XXXX na nariadenie neodkladného opatrenia sa o d m i e t a .

odôvodnenie:

1. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 11Pu/5/2016-23 zo dňa 26.10.2016 bolo rozhodnuté o tom, že k prevzatiu Y.. X. R. do zdravotníckeho zariadenia nedošlo zo zákonných dôvodov. Na základe odvolania podaného zariadením a prokurátorom rozhodoval vo veci Krajský súd v Trnave, ktorý uznesením č.k. 23CoP/68/2016-55 zo dňa 27.12.2016 uznesenie tunajšieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. Uznesením č.k. 11Pu/5/2016-76 zo dňa 08.02.2017 súd zamietol návrh K.. J. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. X, Q., na jeho pribratie do konania ako účastníka.

3. Dňa 20.02.2017 bolo súdu doručené podanie K.. J. V. zo dňa XX.XX.XXXX, označené ako „Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (podľa § 361 CMP)“, v ktorom sa uvádza, že navrhovateľ je otcom Y.. X. R.. Z dôvodu vážneho zhoršenia jej zdravotného stavu navrhovateľ dňa 21.10.2016 privolal rýchlu lekársku pomoc. Po vyšetrení na centrálnom prijme lekár odoslal Y.. X. R. W. kde bola hospitalizovaná W. T. I. M.. Lekári neodkladne zahájili liečbu a informovali navrhovateľa o skutočnosti, že stav Y.. X. R. je z T. hľadiska veľmi vážny, a že vyžaduje dlhodobú intenzívnu liečbu. Uznesením OS Trnava zo dňa 26.10.2016, č.k. 11Pu/5/2016-23, súd rozhodol, že k prevzatiu Y.. X. R. do zdravotníckeho zariadenia nedošlo zo zákonných dôvodov, preto zdravotnícke zariadenie Y.. X. R. zo zdravotníckeho zariadenia prepustilo. Uznesením KS Trnava zo dňa 27.12.2016, č.k. 23CoP/68/2016-55, odvolací súd uznesenie OS Trnava zo dňa 26.10.2016, č.k. 11Pu/5/2016-23, zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Právoplatnosťou uznesenia KS Trnava nastal právny stav, aký tu bol pred vydaním uznesenia OS Trnava zo dňa 26.10.2016, kedy sa Y.. X. R. nachádzala v zdravotníckom zariadení. Súd do dnešného dňa nezabezpečil, aby sa Y.. X. R. do zdravotníckeho zariadenia vrátila. Y.. X. R. sa v súčasnosti nenachádza v zdravotníckom zariadení napriek tomu, že neexistuje rozhodnutie o nezákonnosti prevzatia a k prepusteniu nedošlo z podnetu zdravotníckeho zariadenia. Y.. X. R. je matkou troch maloletých detí, pričom uznesením OS Trnava zo dňa 26.10.2016, č.k. 16P/102/2016-11 súd vydal neodkladné opatrenie, ktorým zveril dočasne maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej. Podľa Čl. 3 Zákona o rodine spoločnosť poskytuje rodičovstvu ochranu a pomoc pri výkone rodičovských práv a povinností. V záujme maloletých detí je, aby vyrastali v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby ich výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju ich osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností,

mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby sa o ne starali ich rodičia. Z dôvodu zlého zdravotného stavu sa Y. X. R. nevie o svoje maloleté deti riadne starať a nedokáže im zabezpečiť riadnu starostlivosť. Náhradná starostlivosť je charakteristická svojou dočasnou a mala by trvať do času, kedy budú rodičia maloletých detí schopní sa o svoje deti riadne postarať. Je v záujme spoločnosti, aby sa o maloleté deti N., J. a W. R., starala ich vlastná matka. Nepriaznivý zdravotný stav matky má negatívny vplyv na zdravie a výchovu maloletých detí. Podľa názoru lekárov psychiatrického oddelenia FN v M. u Y. X. R. hrozí vážne zhoršenie zdravotného stavu. Skutočnosť, že zdravotný stav Y. X. R. je po prepustení zo zdravotníckeho zariadenia nepriaznivý, potvrdzuje aj skutočnosť, že od 31.12.2016 do 04.01.2017 bola Y. X. R. nezvestná. Navrhovateľ má za to, že je vo verejnom záujme, aby sa Y. X. R. podrobila liečbe, a aby vzhľadom na zrušenie uznesenia OS Trnava súd vydal neodkladné opatrenie, ktorým by uložil Y. X. R. povinnosť dostaviť sa na T. I. M., A. A. XX, M. a znášať umiestnenie v zdravotníckom zariadení do rozhodnutia vo veci vedenej na OS Trnava pod sp. zn. 11Pu/5/2016.

4. Podľa § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), účastníkom je ten, koho tento zákon za účastníka označuje. (1) V konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu, je účastníkom aj ten, o koho právach a povinnostiach sa má konať. (2)

5. Podľa § 255 ods. 1 CMP, účastníkom konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení je umiestnený a zdravotnícke zariadenie.

6. Podľa § 8 ods. 1 a 2 CMP, návrh navrhovateľa, ktorému nesvedčí účastníctvo podľa § 7, súd uznesením odmietne. (1) Ak súd z obsahu návrhu uvedeného v odseku 1 zistí, že sú dané dôvody na začatie konania aj bez návrhu, rozhodne o začatí konania bez návrhu. (2)

7. Podľa § 23 ods. 1 a 2 CMP, konanie sa začína na návrh. (1) Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie. (2)

8. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

9. Nakoľko navrhovateľ nie je v zmysle § 7 ods. 1 a 2 CMP účastníkom tohto konania, keďže ho Civilný mimosporový poriadok za účastníka neoznačuje (viď § 255 ods. 1 CMP, keď zároveň ho súd do konania za účastníka nepribral), ani sa o jeho právach a povinnostiach nemá konať, a teda mu nesvedčí účastníctvo podľa § 7 CMP, súd v súlade s ustanovením § 8 ods. 1 CMP jeho návrh týmto uznesením vo výroku odmietol. Nakoľko detenčné konanie je konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd skúmal, či sú tu dané dôvody na začatie konania o nariadenie neodkladného opatrenia aj bez návrhu v zmysle § 8 ods. 2 CMP.

10. Podľa § 253 ods. 1 CMP, zdravotnícke zariadenie, v ktorom je osoba umiestnená z dôvodov uvedených v osobitnom predpise (ďalej len "umiestnený"), je povinné oznámiť súdu do 24 hodín prevzatie umiestneného bez jeho informovaného súhlasu. Oznamovaciu povinnosť má zdravotnícke zariadenie aj vtedy, ak umiestnený svoj informovaný súhlas odvolá, a to do 24 hodín od odvolania informovaného súhlasu.

11. Podľa § 262 ods. 1 až 3 CMP, súd rozhodne o prípustnosti prevzatia do zdravotníckeho zariadenia uznesením bez nariadenia pojednávania. (1) Súd vydá uznesenie do piatich dní od obmedzenia osobnej slobody umiestneného. (2) Súd doručí uznesenie umiestnenému v zdravotníckom zariadení do 24 hodín od jeho vydania, najneskôr však do piatich dní od obmedzenia osobnej slobody. (3)

12. Podľa § 263 CMP, zdravotnícke zariadenie umiestneného okamžite prepustí, ak súd rozhodol, že prevzatie do zdravotníckeho zariadenia bolo neprípustné.

13. Podľa § 264 CMP, zdravotnícke zariadenie je vždy oprávnené umiestneného prepustiť, a to aj keď súd rozhodol, že prevzatie do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné.

14. Podľa § 265 CMP, po právoplatnosti uznesenia, ktorým súd vyslovil, že prevzatie umiestneného do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné, pokračuje súd v konaní o prípustnosti držania v zdravotníckom zariadení.

15. Podľa § 6 ods. 4 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (ďalej len ZoZS“), informovaný súhlas je preukázateľný súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, ktorému predchádzalo poučenie podľa tohto zákona. Informovaný súhlas je aj taký preukázateľný súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, ktorému predchádzalo odmietnutie poučenia, ak v tomto zákone nie je ustanovené inak (§ 6b, § 27 ods. 1, § 36 ods. 2, § 38 ods. 1, § 40 ods. 2).

16. Podľa § 6 ods. 9 písm. d) ZoZS, informovaný súhlas sa nevyžaduje v prípade ambulantnej starostlivosti alebo ústavnej starostlivosti, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu.

17. Podľa Čl. 12 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ÚSR“), ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremiľčateľné a nezrušiteľné.

18. Podľa Čl. 13 ods. 1 písm. a) ÚSR, povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

19. Podľa Čl. 13 ods. 2 a 4 ÚSR, medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom. (2) Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ. (4)

20. Podľa Čl. 16 ods. 1 ÚSR, nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

21. Podľa Čl. 17 ods. 1 ÚSR, osobná sloboda sa zaručuje.

22. Podľa Čl. 17 ods. 6 ÚSR, zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno prevziať osobu do ústavnej zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu. Takéto opatrenie sa musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tomto umiestnení rozhodne do piatich dní.

23. Podľa Čl. 2 ods. 1 CMP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi vyjadrené a chránené.

24. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

25. Podľa § 361 CMP, súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

26. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

27. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CMP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

28. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

29. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

30. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. (1) K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. (2)

31. Podľa § 328 ods. 1 až 3 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. (1) O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. (2) Uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať. (3)

32. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. (1) Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. (2)

33. Neodkladné opatrenia sú primárne upravené v ustanoveniach § 324 a nasl. CSP, pričom ustanovenia § 360 a nasl. CMP upravujú potom len niektoré otázky týkajúce sa neodkladných opatrení súdu, a to ako výnimky zo všeobecnej právnej úpravy podľa CSP. Na rozdiel od sporového konania, podľa právnej úpravy mimosporového konania je možné nariadiť neodkladné opatrenie nielen na návrh, ale aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať bez návrhu.

34. Neodkladné opatrenie je prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. Nariadiť neodkladné opatrenie je možné vtedy, ak je potrebný okamžitý zásah súdu a tento dôvod musí existovať v čase, keď o nariadení neodkladného opatrenia súd rozhoduje. Okrem toho, súd nemôže výkonom neodkladného opatrenia porušiť žiadne ústavou zaručené právo alebo slobodu.

35. Navrhovateľ sa svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáha, aby súd uložil Y. povinnosť dostaviť sa na T. M., A. A. XX, Trnava a znášať umiestnenie v zdravotníckom zariadení do rozhodnutia vo veci samej.

36. Po oboznámení sa s návrhom a ostatnými listinnými dôkazmi má súd za to, že tu nie sú dané dôvody na začatie konania o nariadenie neodkladného opatrenia aj bez návrhu, a to z nižšie uvedených dôvodov.

37. Osobná sloboda každej fyzickej osoby je zaručená Ústavou SR, konkrétne ustanovením Čl. 17 ods. 1 ÚSR, pričom obmedzenie osobnej slobody prevzatím osoby do ústavnej zdravotníckej starostlivosti je v zmysle Čl. 17 ods. 6 ÚSR možné iba v prípadoch ustanovených zákonom. Takéto prípady obmedzenia osobnej slobody sú pre prípady súvisiace so zdravotným stavom osoby výslovne upravené v § 6 ods. 9 ZoZS. Nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je rovnako zaručená Ústavou SR, a to ustanovením Čl. 16 ods. 1 ÚSR, pričom obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

38. Aby nedochádzalo k zneužitiu ústavnej starostlivosti tým, že by niekto bol v rozpore so zákonom bez jeho súhlasu prijímaný do zdravotníckeho zariadenia, v ňom zadržovaný a ponechávaný, upravuje Civilný mimosporový poriadok v ustanoveniach § 252 a nasl. osobitné konanie o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení (tzv. detenčné konanie). Špecifikom poskytovania nútenej zdravotnej starostlivosti v prípade prevzatia umiestneného do zdravotníckeho zariadenia je zásah primárne do dvoch ľudských práv, a to do práva na osobnú slobodu a do práva na súkromie, ktorého jednou zložkou je aj právo rozhodovať o prijatí alebo neprijatí zdravotnej starostlivosti. Každý človek je slobodný a nie je povinný robiť nič, čo mu zákon neukladá, a preto aj v otázkach starostlivosti o svoje vlastné zdravie je len na slobodnom rozhodnutí fyzickej osoby, či a v akej miere sa podrobí určitým medicínskym úkonom.

Zmyslom detenčného konania je ochrana týchto dvoch práv, ale predovšetkým práva na osobnú slobodu umiestnenej osoby ako (po práve na život) najdôležitejšieho práva každej fyzickej osoby.

39. V prejednávanej veci bola umiestnená prepustená zo zariadenia v súlade s ustanovením § 263 CMP, pričom Civilný mimosporový poriadok (a predtým ani Občiansky súdny poriadok), neupravuje vo svojich ustanoveniach situáciu v prípade, že rozhodnutie súdu prvej inštancie (o tom, že prevzatie do zdravotníckeho zariadenia bolo neprípustné), je súdom druhej inštancie zrušené (prípadne aj zmenené), resp. neukladá súdu zabezpečiť návrat prepustenej osoby do zariadenia, ako to požaduje navrhovateľ neodkladného opatrenia. Je tomu tak z dôvodu, že v prípade, že by na to bol v súčasnosti alebo v budúcnosti (resp. po prepustení osoby) dôvod, nič nebráni tomu, aby bola osoba, u ktorej sú naplnené podmienky podľa § 6 ods. 9 písm. d) ZoZS, bez jej súhlasu prevzatá do zdravotníckeho zariadenia a bolo zahájené nové detenčné konanie na základe iných skutkových okolností, ako predchádzali predchádzajúcemu konaniu. Neskončenie skoršieho detenčného konania totiž nebráni začatiu nového, nakoľko nejde o prekážku litispendencie.

40. Hoci podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala, uvedené povinnosti môže súd uložiť iba v súlade s Ústavou SR, konkrétne jej ustanovením Čl. 17 ods. 6, Čl. 16 ods. 1, a v nadväznosti na to s ustanoveniami § 6 ods. 9 písm. d) ZoZS a § 252 a nasl. CMP. Len takýto postup je v súlade s rešpektovaním ústavou zaručeného práva na osobnú slobodu a práva na súkromie fyzickej osoby. Uvedené znamená, že bez informovaného súhlasu možno osobu prevziať v zdravotníckom zariadení iba pri zachovaní postupu podľa § 252 a nasl. CMP, t.j. v rámci detenčného konania na podklade konkrétnych skutkových okolností.

41. Súd opakovane poukazuje na skutočnosť, že výsledok rozhodovania vo veci sp.zn. 11Pu/5/2016 má zmysel len v tom smere, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva Y. R. na ochranu jej osobnosti, podľa toho, či došlo alebo nedošlo k jej prevzatiu do zdravotníckeho zariadenia bez jej súhlasu zo zákonných dôvodov, pričom predmetom dokazovania bude to, čo predchádzalo jej prijatiu dňa 21.10.2016. Výsledkom konania nemôže byť rozhodnutie, ktorým by bola uložená menovanej povinnosť sa do zariadenia vrátiť.

42. Vzhľadom na všetko uvedené, nemohol súd dospieť k inému záveru ako k tomu, že podanie navrhovateľa neodôvodňuje začatie konania o nariadenie neodkladného opatrenia, a preto také konanie nezačal. Nakoľko ustanovenie § 8 ods. 2 CMP ukladá súdu rozhodnúť výrokom iba v prípade, že sa rozhodne konanie začať, nebolo potrebné rozhodnúť výrokom o tom, že súd konanie nezačína.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 357 písm. b) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).